

Покатаєв П. С.,
доктор наук із державного управління, доцент
Класичного приватного університету

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗМІЩЕННЯ МАЛИХ АРХІТЕКТУРНИХ ФОРМ ЯК ЕЛЕМЕНТУ БЛАГОУСТРОЮ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ

ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION OF THE PLACEMENT OF SMALL ARCHITECTURAL FORMS AS A ELEMENT OF THE FAVORABLE POPULATION PARENTS

У процесі аналізу нормативної бази щодо врегулювання порядку розміщення малих архітектурних форм встановлено двозначність норм щодо належності окремих малих архітектурних форм до таких та тимчасових споруд, зокрема це стосується павільйонів та кіосків. Приділено увагу питанню необхідності оформлення права власності або користування земельною ділянкою у разі зведення малої архітектурної форми з використанням фундаменту. Зосереджено увагу на відсутності норми щодо надання документації на право володіння або користування земельною ділянкою під час оформлення паспорта прив'язки в органах із питань містобудування та архітектури. Виявлено відсутність норми щодо врегулювання порядку розміщення пересувних тимчасових споруд, а також тих споруд, що не стосуються торгової діяльності суб'єкта господарювання, тобто тих, що займаються підприємницькою діяльністю у сфері громадського харчування та розваг.

Ключові слова: адміністративно-правове регулювання, малі архітектурні форми, благоустрій населених пунктів, тимчасові споруди.

В процессе анализа нормативной базы относительно урегулирования порядка размещения малых архитектурных форм установлена двусмысленность нормы об отнесении отдельных малых архитектурных форм к таким и временным сооружений, в частности это касается павильонов и киосков. Уделено внимание вопросу необходимости оформления права собственности или пользования земельным участком в случае возведения малой архитектурной формы с использованием фундамента. Сосредоточено внимание на отсутствии нормы о предоставлении документации на право владения или пользования земельным участком при оформлении паспорта привязки в органах по вопросам градостроительства и архитектуры. Выявлено отсутствие нормы об урегулировании порядка размещения передвижных временных сооружений, а также тех сооружений, не имеющих отношения к торговой деятельности предприятия, то есть занимающихся предпринимательской деятельностью в сфере общественного питания и развлечений.

Ключевые слова: административно-правовое регулирование, малые архитектурные формы, благоустройство населенных пунктов, временные сооружения.

In the process of analysis of the regulatory framework for the settlement of the order of the placement of small architectural forms, the ambiguity of the norm regarding the assignment of certain small architectural forms to such and temporary structures, in particular, applies to pavilions and kiosks. The attention was paid to the issue of the registration of the property right or use of the land plot in case of the construction of a small architectural form using the foundation. The attention is focused on the lack of norms regarding the provision of documentation on the right to own or use land during the issuance of a binding passport in the authorities on issues of urban planning and architecture. The absence of norms regarding the settlement of the procedure for the placement of temporary buildings, as well as those which are not related to the commercial activity of the subject of business, that is, those engaged in entrepreneurial activity in the field of catering and entertainment, have been found.

Key words: administrative-legal regulation, small architectural forms, improvement of settlements, temporary structures.

Нині, незважаючи на стрімкий розвиток підприємницької активності, зростання кількості фізичних осіб – підприємців, що є представниками малого бізнесу в Україні, питання розміщення малих архітектурних форм для здійснення підприємницької діяльності законодавчо не врегульовано, зокрема стосовно діяльності у сфері розваг, громадського харчування та інших видів. Хаотичне розміщення таких об'єктів без дотримання вимог законодавства з архітектури та містобудування, насамперед, спотворює зовнішній вигляд населеного пункту.

Порядок розміщення малих архітектурних форм, зазвичай було предметом інтересів вчених у галузі будівництва та архітектури. Так, Л.В. Обухівською в наукових працях здійснено спробу доповнити загальну класифікацію малих архітектурних форм. Розкрито специфіку поняття їх поліфункціональності та визначено їх особливості [1].

С.О. Івановим-Костецьким у процесі наукових пошуків виділено засоби формування міського дизайну, а також чинники, які впливають на його створення. Як основні елементи, що використовуються для створення комфортного дизайну міста, виділено саме малі архітектурні форми [2].

Г.В. Кузьміною досліджено сучасні тенденції проектування малих архітектурних форм у міському середовищі [3]. О.В. Романюк у своїх дослідженнях акцентував на використанні малих архітектурних форм для створення розмірного простору людини в рекреаційному середовищі, що сприятиме розвитку регіонального дизайну [4].

Дослідженю щодо порядку розміщення малих архітектурних форм для здійснення підприємницької діяльності лише присвячено наукові праці А. Кальніченко, в яких вона приділила увагу порядку розміщення тимчасових форм у нерухомому май-

ні (будівлях аеропорту, на набережній), процесу дообладнання (переобладнання) приміщень усередині будинків та споруд залежно від функціонального призначення та бажаного місця розміщення тимчасових споруд з урахуванням комплексної схеми розміщення [5].

Проте, враховуючи стрімкий розвиток бізнес середовища та появу великої кількості малих архітектурних форм для здійснення підприємницької діяльності, які зазвичай з'являються несанкціоновано та зашкоджують зовнішньому вигляду території населеного пункту, питання здійснення адміністративно-правового регулювання їх розміщення стає дедалі актуальнішим.

Комплекс робіт з улаштування покриття доріг і тротуарів, обладнання пристроями для безпеки руху, озеленення, забезпечення зовнішнього освітлення, встановлення малих архітектурних форм, спрямованих на поліпшення інженерно-технічного і санітарного стану території, покращення її естетичного вигляду, включає в себе поняття з комплексного благоустрою населених пунктів (ст. 22 Закону [6]).

Мала архітектурна форма є одним з елементів благоустрою, декоративного чи іншого оснащення об'єкта благоустрою, на що вказує норма законодавства, закріплена у п. 9, ч. 2, ст. 21 ЗУ «Про благоустрій населених пунктів».

До малих архітектурних форм належить: альтанки, павільйони, навіси; паркові арки (аркади) і колони (колонади); вуличні вази, вазони і амфори; декоративна та ігрова скульптура; вуличні меблі (лавки, лави, столи); сходи, балюстради; паркові містки; огорожі, ворота, грати; інформаційні стенди, дошки, вивіски, тощо (ч. 2, ст. 21 Закону [6]).

Постановою КМУ «Про затвердження Єдиних правил ремонту і утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, правил користування ними та охорони» встановлено ряд обмежень щодо розміщення малих архітектурних форм як елементів благоустрою, зокрема:

- розміщення здійснюється тільки за дозволами, що видаються місцевими виконавчими органами міських рад за погодженням з уповноваженим підрозділом Національної поліції, дорожньо-експлуатаційними та іншими заинтересованими організаціями;

- вони не повинні мати заглиблені в ґрунт фундаменти, а їх висота має бути не вище 4 м;

- розміщення може бути лише за межею тротуару, пішохідних доріжок, алеї на відстані не менше ніж 1 м та не близче ніж 5 м до проїзної частини доріг і вулиць. Проте, якщо розміщення відбувається на відстані понад 2 м від тротуару – до неї з тротуару має бути побудована пішохідна доріжка завширшки 1,5 м;

- розміщення дозволяється лише в одну лінію з фасадами будівель, споруд або огорожі;

- поблизу кожної з форм має бути зовнішнє штучне освітлення та покриття вдосконаленого типу, яке має розташовуватися впритул до неї;

- категорично забороняється розміщувати мали архітектурні форми: в охоронних зонах інже-

нерних комунікацій; близче ніж за 20 м до перехрестя вулиць, за 100 м до залізничних переїздів, за 20 м від зупинки громадського транспорту; біля фасадів адміністративних будівель та культового призначення, поблизу скульптурних елементів оздоблення будинків і декоративного благоустрою території, пам'ятників, фонтанів, клумб, оглядових майданчиків [7].

Отже, натепер основним нормативним актом, що здійснює регулювання розміщення малих архітектурних форм, є ЗУ «Про благоустрій населених пунктів», хоча нещодавно адміністративно-правове регулювання відбувалося на підставі ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» [8] до внесення змін ЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань регулювання містобудівної діяльності» [9], яким було змінено назву ст. 28 замість «Малі архітектурні форми і тимчасові споруди для провадження підприємницької діяльності» на «Тимчасові споруди для провадження підприємницької діяльності» та виключено ч. 1, яка надавала визначення поняттю «мала архітектурна форма».

Законодавець поділяє тимчасові споруди на споруди торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення. Вони призначені для здійснення підприємницької діяльності та є одноповерховими спорудами, що виготовляються з полегшених конструкцій і встановлюється тимчасово, без улаштування фундаменту. Тимчасова споруда для здійснення підприємницької діяльності може мати закрите приміщення для тимчасового перебування людей (тобто павільйон площею не більше ніж 30 м² по зовнішньому контуру) (ч. 2 ст. 28 Закону [8]).

Механізм розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності закріплено у Наказі Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України «Про затвердження Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності» [10], в якому тимчасові споруди поділяються на пересувні (споруда, яка не має закритого приміщення для тимчасового перебування людей, в якій може бути розміщене торговельне обладнання, низькотемпературний прилавок, лоток, емність, торговельний автомат, інші пристрої для сезонної роздрібної торгівлі та іншої підприємницької діяльності) та стаціонарні (яка має закрите приміщення для тимчасового перебування людей і по зовнішньому контуру площею до 30 м²)

У ДБН В.2.2-23:2009 «Будинки і споруди. Підприємства торгівлі» міститься визначення «малі архітектурні форми»: це павільйони, кіоски, торговельні намети, рундуки тощо переважно збирно-розбірної конструкції, які застосовуються поряд із засобами благоустрою, включаючи невеликі споруди для відпочинку людей, урни для сміття, елементи декоративно-прикладного мистецтва [11].

Але, аналізуючи норми ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності», ЗУ «Про благоустрій населених пунктів», Наказу «Про затвердження По-

рядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності» та ДБН В.2.2-23:2009 «Будинки і споруди. Підприємства торгівлі», можна сказати, що спостерігається певна неузгодженість. Так, за ДБН В.2.2-23:2009 «Будинки і споруди. Підприємства торгівлі», павільйони, кioski, торговельні намети належать до малих архітектурних форм, проте нічого не згадуючи щодо обов'язкової наявності фундаменту. І, якщо, під кiosком законодавець пропонує розуміти торговельний об'єкт для організації роздрібного продажу товарів, який має постійне просторове місце, займає окрему закриту споруду *некапітального типу*, то павільйон є торговельний об'єктом, призначеним для організації продажу товарів кінцевим споживачам, розміщений в окремій споруді полегшеної конструкції та має торговельну залу для покупців [11]. Хоча ми загострили увагу на понятті «споруда некапітального типу» як означені, за якою можна вважати, що у споруді наявний чи відсутній фундамент, хотілося б зазначити, що у чинних будівельних нормах поняття «капітальний об'єкт будівництва» відсутнє.

У Державному класифікаторі будівель та споруд ДК 018-2000 міститься визначення поняття «споруди»: це будівельні системи, пов'язані з землею, які створені з будівельних матеріалів, напівфабрикатів, устаткування та обладнання в результаті виконання різних будівельно-монтажних робіт [12]. Тобто про наявність фундаменту теж нічого не сказано. Отже, можна зробити висновки, якщо немає норми, яка забороняє суб'єкту господарювання змінювати ґрунт під малою архітектурною формою шляхом створення фундаменту, то такий вчинок не може вважатися порушенням будівельних норм та порядку розміщення малих архітектурних форм.

Але виникає й інше питання, чим же є насправді павільйони, kioski, торговельні намети, якщо вони створені без улаштування фундаменту – малою архітектурною формою або ж тимчасовою спорудою? За ДБН В.2.2-23:2009 «Будинки і споруди. Підприємства торгівлі» вони належать до малих архітектурних форм, тоді як ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності» до тимчасових споруд.

Проте доцільно розглянути положення Цивільного кодексу України (далі – ЦК України) щодо режиму рухомої та нерухомої речі (майна) стосовно таких малих архітектурних форм та наявності або ж відсутності фундаменту.

У ч. 1 ст. 181 ЦК України вказано, що до нерухомих речей належать земельні ділянки, а також об'єкти, розташовані на земельній ділянці, переміщення яких є неможливим без їх знецінення та зміни їх призначення, – тобто, якщо об'єкт має фундамент, то його переміщення у просторі без пошкодження та знецінення є неможливим [13]. Але якщо об'єкт малої архітектурної форми не має фундаменту і його можна вільно переміщувати у часі, то він має належати до рухомих речей.

Якщо мала архітектурна форма може належати до об'єкта нерухомого майна, виникає питання з приводу її прив'язки до земельної ділянки

та прав власника цієї форми на цю ділянку, а як наслідок – і виникнення податкового обв'язку зі сплати плати за землю.

Відповідно до ст. 125 Земельного кодексу України (далі – ЗК України), право власності на земельну ділянку, право постійного користування та право її оренди виникають із моменту державної реєстрації цих прав [14].

Ст. 81 ЗК України надає виключні підстави отримання права власності на земельну ділянку, як-то: придбання за договором купівлі-продажу, ренти, дарування, міни, іншими цивільно-правовими угодами; безоплатної передачі із земель державної і комунальної власності; приватизації земельних ділянок, що були раніше надані їм у користування; прийняття спадщини; виділення в натурі (на місцевості) належної їм земельної частки (паю) [14]. Ст. 375 ЦК України регламентує права власника на збудову земельної ділянки (зведення на ній будівлі та споруди, здійснення перебудови тощо). У результаті таких дій власник земельної ділянки набуває право власності на зведені ним будівлі, споруди та інше нерухоме майно. Але ця ж стаття регламентує обов'язок власника земельної ділянки здійснювати на ній забудову лише за умови додержання архітектурних, будівельних, санітарних, екологічних та інших норм і правил, а також за умови її використання за цільовим призначенням. Тому, як показує практика, норма цієї статті знаходить своє відображення стосовно зведення житлової нерухомості з метою здійснення підприємницької діяльності, як правило, на земельній ділянці, яку фізична особа – підприємець може отримати на умовах оренди.

Передача в оренду земельних ділянок, що перебувають у державній або комунальній власності, здійснюється на підставі рішення відповідного органу виконавчої влади або органу місцевого самоврядування за результатами проведення земельних торгів. Якщо земельна ділянка перебуває у власності громадян та юридичних осіб, то передача в оренду здійснюється за договором оренди між власником земельної ділянки та орендарем (ст. 124 ЗК України [14]). І у цьому разі йдеється про сервітут, який визначає обсяг прав щодо користування осoboю чужим майном. Проте сервітут не позбавляє власника майна, щодо якого він встановлений, права володіння, користування та розпоряджання цим майном (ст. 403 ЦК України [13]). До того ж земельний сервітут підлягає державній реєстрації прав на нерухоме майно.

Але відповідно до Наказу «Про затвердження Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності» підставою для розміщення тимчасової споруди є паспорт прив'язки, для отримання якого замовник має звернутися до органу з питань містобудування та архітектури. Срок дії паспорта прив'язки визначається відповідно до генерального плану, плану зонування та детального плану територій [10].

Відповідно до п. 2.6 Наказу «Про затвердження Порядку розміщення тимчасових споруд для про-

вадження підприємницької діяльності» з метою оформлення паспорта прив'язки замовник має подати такі документи:

- схема розміщення тимчасової споруди;
- ескізи її фасадів у кольорі М 1:50 (для стаціонарних споруд);
- схема благоустрою прилеглої території;
- технічні умови щодо інженерного забезпечення (за їх наявності), отримані замовником у балансоутримувача відповідних інженерних мереж [10].

Отже, ми бачимо, що для отримання паспорта прив'язки, який, можна сказати є основним документом для суб'єкта господарювання, що планує встановлювати малу архітектурну форму для здійснення підприємницької діяльності не треба подавати жодного документу, який вказує на право володіння або користування земельною ділянкою. Тому можна зробити висновок, що законодавець взагалі не передбачає наявність фундаменту у малій архітектурній формі.

І знов таки, якщо особа зробила зміщення ґрунту шляхом створення фундаменту без наявності будь-яких документів, що свідчать про право володіння або користування земельною ділянкою, то така споруда має вважатися самочинним будівництвом. Особа, яка здійснила самочинне будівництво такої споруди, не набуває права власності на неї. А у разі істотного відхилення від проекту, що суперечить суспільним інтересам або порушує права інших осіб, за позовом органу державної влади або місцевого самоврядування суд може винести рішення, яким зобов'язати провести перебудову такої споруди, а якщо це неможливо, така споруда підлягає знесеню за рахунок особи, яка її збудувала (ст. 376 ЦК України [13]). Проаналізувавши можливі наслідки несанкціонованого зведення тимчасової споруди, можна дійти висновків щодо обов'язковості законодавчого оформлення права власності чи права користування земельною ділянкою, на якій розташована мала архітектурна форма, створена на фундаменті.

Дослідуючи зміст Наказу «Про затвердження Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності», можна дійти висновків, що виконавчий орган влади, як-то Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, на законодавчому рівні врегулював лише порядок розміщення стаціонарних тимчасових споруд, проте не встановив механізму регулювання порядку розміщення пересувних, хоча у п. 1.4 «Терміни, що застосовуються у Порядку» представлене визначення пересувних тимчасових споруд, до яких належать: приміщення для розміщення торговельного обладнання, низькотемпературний прилавок, лоток, ємність, торговельний автомат, інші пристрої для сезонної роздрібної торгівлі та іншої підприємницької діяльності. Отже, чомусь центральний орган виконавчої влади вирішив врегулювати лише порядок розміщення тимча-

сових споруд для здійснення торгівлі, проте не має жодної згадки стосовно сфери громадського харчування та розваг: пересувних цирків, луна-парків, кісок та обладнання для виготовлення будь-яких страв тощо. Щодо врегулювання порядку розміщення пересувних тимчасових споруд, це питання вирішується в окремих громадах на місцевому рівні. Так, Миколаївською міською радою було видано рішення «Про затвердження Порядку розміщення пересувних тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності на території м. Миколаєва» [15], а також Павлоградською міською радою видано рішення «Про порядок розміщення пересувних тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності на території міста Павлоград» [16].

Вважаємо за доцільне рекомендувати Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України розробити «Типове положення розміщення пересувних тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності», яке було б обов'язковим для використання усіма територіальними громадами.

Зазначено, що відсутність адміністративно-правового регулювання розміщення малих архітектурних форм, які останнім часом з'являються досить швидкими темпами з причини стрімкого розвитку бізнес-середовища, несанкціоновано спричиняє шкоду зовнішньому вигляду території населеного пункту.

У процесі аналізу наявної нормативної бази щодо врегулювання цього питання встановлено двозначність норми щодо віднесення окремих малих архітектурних форм до таких та тимчасових споруд, зокрема це стосується павільйонів та кіосків.

Приділено увагу питанню необхідності оформлення права власності або користування земельною ділянкою у разі зведення малої архітектурної форми з використанням фундаменту. Зосереджено увагу на відсутності норми щодо надання документації на право володіння або користування земельною ділянкою під час оформлення паспорта прив'язки в органах із питань містобудування та архітектури.

Дослідуючи нормативної бази з питань розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності виявлено відсутність норми щодо врегулювання порядку розміщення пересувних тимчасових споруд, а також тих споруд, що не стосуються торговельної діяльності суб'єкта господарювання, тобто тих, що займаються підприємницькою діяльністю у сфері громадського харчування та розваг.

Запропоновано рекомендувати Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України розробити «Типове положення розміщення пересувних тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності», яке було б обов'язковим для використання усіма територіальними громадами.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Обуховська Л.В. Поліфункціональність малих архітектурних форм: їх особливості та місце розташування. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. Архітектура. 2009. № 8. С. 75–85. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2009_8_13.
2. Іванов-Костецький С.О., Янчук К.В. Засоби дизайну: малі архітектурні форми. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Архітектура. 2015. № 816. С. 109–117. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNULPARX_2015_816_16.
3. Кузьміна Г.В. Сучасні тенденції проектування малих архітектурних форм в міському середовищі. Сучасні проблеми архітектури та містобудування. 2016. Вип. 46. С. 424–428. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Spam_2016_46_78
4. Романюк О.В. Етномотиви малих архітектурних форм у організації рекреаційних зон Волинського середовища. Містобудування та територіальне планування. 2011. Вип. 40(2). С. 225–230. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/MTP_2011_40%282%29_35
5. Калынченко А. Розміщення кіосків та інших тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності в населених пунктах. Землевпорядний вісник. 2014. № 11. С. 36–39. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Zv_2014_11_11.
6. Про благоустрій населених пунктів: Закон України від 6 вересня 2005 р., N 2807-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2807-15/page2>.
7. Про затвердження Єдиних правил ремонту і утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, правил користування ними та охорони: Постанова від 30 березня 1994 р. N 198. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/198-94%D0%BF>.
8. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17 лютого 2011 р., № 3038-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3038-17/print>.
9. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 20 листопада 2012 р. № 5496-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5496-17/paran145#n145>.
10. Про затвердження Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності: Наказ від 21 жовтня 2011 р. N 244. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1330-11>.
11. ДБН В.2.2-23:2009 Будинки і споруди. Підприємства торгівлі: Наказ від 19 січня 2009 р. № 4 / Міністерство регіонального розвитку та будівництва України. URL: <http://dbn.co.ua/load/normativity/dbn/1-1-0-267>.
12. Державний класифікатор будівель та споруд ДК 018-2000: Наказ від 17 серпня 2000 р. № 507 / Держстандарт України. URL: <http://dp.sfs.gov.ua/data/files/55351.doc>.
13. Цивільний кодекс України Закон 16 січня 2003 р. № 435-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
14. Земельний кодекс України: Закон від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.
15. Про затвердження Порядку розміщення пересувних тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності на території м. Миколаєва: Рішення від 2013-02-14 / Миколаївська міська рада. URL: <https://mkrafa.gov.ua/documents/3379.html?PrintVersion>.
16. Про порядок розміщення пересувних тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності на території міста Павлоград: Рішення від 19.06.2013 р. № 937-35/VI / Павлоградська міська рада. URL: <http://pavlogradmrada.dp.gov.ua/arkhitektura/pro-poryadok-rozmishhennya-peresuvnikh-timchasovikh-sporud-dlya-provadzhennya-pidpriehmnicko%D1%97-diyalnosti-na-teritori%D1%97-mista-pavlograd.html>.